

Sterke vrouwen

Zondag 16 februari 2025, Christus Triumfatorkerk, diaconale zondag

Voorganger ds. Jaap van den Akker

Lezing: Spreuken 31: 10-31

Voorganger: ds. Jaap van den Akker

KOMEN

- Welkom
Filmpje met aansteken jaar in Indonesië <https://youtu.be/dlvQngLiCk>
- Aanvangslied: 'Jezus roept hier mensen samen' (Lied 975: 1 en 2)
- Moment van Stilte
- Bemoediging en groet
- Lied: 'Jezus roept hier mensen samen' (Lied 975: 3)
- Kyriegebed
- Glorialied: 'Alles wat adem heeft love de Here' (Lied 146c: 1, 5 en 7)

WOORD

- Met de kinderen
Gebed
Inleidend filmpje:
https://drive.google.com/file/d/1IsdsV6Cx53sJXwDPPERQHqcucNFq_7L/view?usp=drive_link
Lied
https://drive.google.com/file/d/1VDrUKzpLGGQNuPuYV4wLOj97NazHc6Tc/view?usp=drive_link
- Inleiding op het diaconale project 'Indonesië'
- Filmpje van KerkinActie: <https://youtu.be/xAaRIBTN5Ok>
- Lied 'Luister naar de wind' (Lied 936) (Indonesisch lied uit het Liedboek) (Marieke)
- Bijbellezing: Spreuken 31: 10-31 (Loflied op de sterke vrouw) (Tonny)
- Lied: 'Het lied van de vreemde vrouwen' afwisselend gezongen (1 en 7 allen, 2, 4, 6 vrouwen, 3, 5 mannen)
- Preek
Beginnend met het Papua actiefilmpje:
https://www.youtube.com/watch?v=xK_pWMEFSac&t=230s
Het is nogal een cultuurschok
De sterke vrouwen van Papoea-Nieuw Guinea en onze cultuur.
En dan nog zo'n schok: de lofzang op de sterke vrouw uit de Bijbel en onze tijd.
In de eerste cultuurschok zit er 20.0000 km tussen, bij de tweede 2500 jaar.

En dan gaat een witte man van middelbare leeftijd daar ook nog een preek over houden. Ik krijg eigenlijk nooit reacties voor er een kerkdienst is geweest, of ik een preek heb gehouden, maar deze keer wel. Drie reacties kreeg ik de afgelopen dagen van mensen die vooraf al erg benieuwd waren over waar het in deze preek naar toe zou gaan. En ik snap het ook wel. In de oude vertaling uit 1951 heette dit gedeelte 'de lof der degelijke huisvrouw'. Ik snap dat dat in onze geëmancipeerde klerk reactie oproept. Welke kant gaat dat op?

Ik zal dat dan gelijk maar ontzenuwen. In het Hebreeuws staat er *Ésjèt Chàjil* – sterke vrouw. De bijbelvertalers, de *mannelijke* bijbelvertalers vonden dat tachtig jaar terug blijkbaar nog te spannend en hebben er maar een degelijke huisvrouw van gemaakt. Onjuist dus.

Het gaat vandaag – in Papoea, in Spreuken 31 en in de CTK over sterke vrouwen. Maar bedenk wel. Het gaat wel over sterke vrouwen 2500 jaar geleden. Dus deze sterke vrouw bestiert wel

het huishouden. En voor de vrouwen onder ons die ook een man in huis hebben – is dat bij jullie wezenlijk anders?

En om het nog wat erger te maken. In het *Nederlands Dagblad* van gisteren, zo hoorde ik van een andere reactie, stond een interview met twee jonge vrouwen. Ymke Kooistra en Florian Albracht. Allebei twintig jaar jong en influencers met tienduizenden volgers. Zij vinden het belangrijk dat we ‘man en vrouw zijn zoals God het heeft bedoeld’ – zoals ze zeggen in het interview en dat vatten ze heel traditioneel op. Ze naaien graag hun eigen kleren, gaan niet uit en kleden zich in fatsoenlijke, verhullende kleding. Er is trouwens een groeiende hang naar zulke traditionele waarden en man-vrouw verdeling, zo stond ook in het artikel. Nieuwe conservatieven zijn er niet alleen in Amerika, ook in Nederland is het een groeiende en verrassend, om niet te zeggen verontrustend, jonge groep mannen én vrouwen.

Het is voor mij nog maar de vraag of God het zo heeft bedoeld.

Laten we nog eens kijken naar Spreuken 31 en de lofzang op de sterke vrouw.

Ja, ze bestiert het huishouden en ja, ze spint en weeft met vreugde. Ze werkt de hele dag. Ze zorgt voor het eten op tafel. Maar ze heeft blijkbaar ook personeel voor haar werk. En wat dacht je van: *Als zij haar zinnen op een akker zet, koopt ze hem, en van wat ze heeft verdiend, plant ze een wijngaard.*

Handeldrijven gaat haar heel goed af. Ze spreekt wijze woorden.

Ja, het is traditioneel: de sterke vrouw heeft een man en de sterke vrouw heeft kinderen. Dat kan in de bijbel eigenlijk niet anders. Dat hoort bij de cultuur van toen. Inderdaad een traditioneel gezin. Van emancipatie had geen bijbelschrijver ooit gehoord.

Maar vervolgens zorgt de sterke vrouw voor de materiële zaken, terwijl haar man vergadert met de andere mannen. Vervolgens regelt de sterke vrouw niet alleen het huishouden, nee ze is een manager die een bedrijf runt en handeldrijft en land koopt en verkoopt.

Terwijl haar man aan het chillen is met zijn vrienden in de poort.

Ook dat is hoe het nog over heel de wereld gaat.

Ik hoorde deze week een verhaal over Zambia waar er geen enkele vrouw in het dorpsbestuur zit en het stamoverleg. Dat zijn allemaal mannen, maar er werd geen besluit genomen dat tegen de zin van de vrouwen inging, wat dan kregen de mannen er thuis van langs.

Zo gaat het ook vaak achter de schermen in Arabische landen. Thuis maken vrouwen de dienst uit - achter de schermen.

En zo zal het ook gaan op Papoea. Er zullen mannen zijn die met argusogen zien hoe de vrouwen zich ontwikkelen en zich te weer stellen tegen hun onderschikte positie. Maar voor de ontwikkeling en de welvaart is dat wel nodig. Het is een voorbeeld om talenten naar boven te halen die zonder scholing en ontwikkeling nooit boven waren gekomen.

Hoe zouden wij de ideale vrouw beschrijven?

Ik denk dat het nogal scheelt of je deze vraag aan een man of een vrouw stelt.

En vooral de commercie en de sociale media vinden er wat van.

Een sterke vrouw naar het ideaalbeeld dat ons wordt opgedrongen door de reclame voor allerhande schoonheidsproducten, een sterke vrouw, zoals ze optreden in de spotjes voor afslankmiddelen en fitnessproducten, een sterk vrouw zoals we haar op televisie krijgen voorgeschoteld. Dat wordt ons opgelegd als het ideaalbeeld. Voor vrouwen én mannen.

Lang, blank, mager en getraind. Precies de juiste maten. En we trappen er massaal in, we spiegelen ons aan Jutta Leerdam en Dione Stax en aan Rico Verhoeven en Rik van de Westelaken. Jonge mensen worden slachtoffer van de opgelegde stereotiepe ideaalbeelden. Alle beelden van schoonheid, ze worden ons met succes opgedrongen. De particuliere schoonheidsklinieken spinnen er garen bij. Als je ook maar ergens niet tevreden bent over je lichaam, dan laat je er toch wat aan doen?

Hier in Spreuken 31 wordt ook de ideale vrouw geschilderd. Een sterke vrouw - *Ésjèt Chàjil*.

Er is in de bijbel maar één vrouw die zo genoemd wordt: Ésjèt Chàjil en die we bij naam kennen: Dat is Ruth.

Ruth past nu niet bepaald in ons algemene beeld van de ideale vrouw. Ze is een buitenlandse, een asielzoeker in een vreemd land. Ze is weduwe en woont bij haar schoonmoeder. Ze is straatarm, ze leeft van de restjes die de rijken op straat laten liggen.

Niet echt een succesvolle carrière tot dusver, zijn wij geneigd te denken.

Toch is zij een prototype sterke vrouw. Zij is daadkrachtige en neemt op het juiste moment de juiste beslissingen neemt. Ze kijkt niet lijdzaam toe, maar neemt het heft in eigen hand en wijst anderen op hun verantwoordelijkheden. Maar dat niet alleen! Ze durft ook te luisteren naar anderen, ze durft te vertrouwen op een vreemde onbekende God zelfs. Ze gelooft in haar eigen bestaansrecht en ze gelooft in anderen, ze durft een beroep te doen op de eerlijkheid; op het geweten van anderen.

Hoe Ruth eruit zag, de bijbel vindt het niet echt interessant.

Het gaat in de bijbel om de kracht, om de wijsheid die van binnen zit. Charme is bedrieglijk en schoonheid vergaat, lezen we in Spreuken 31, maar een vrouw met ontzag voor de Heer moet worden geprezen.

Het gaat de bijbel om innerlijke schoonheid. Het gaat om verwondering. Ontzag voor God, voor de schepper, betekent ook dat je jezelf en je plaats in de wereld kunt relativiseren. Je kunt niet alles in je leven beheersen. Je zoekt God en zijn weg, want Hij wijst je de goede weg.

Of je nu man of vrouw bent.

Hóe God dan de weg wijst leren van deze sterke vrouw: Haar handen strekt zij uit naar de behoeftigen, ze geeft de armen hulp; niemand in haar huis hoeft sneeuw te vrezén, zij heeft hen allen warm gekleed. Dat is heel concreet en praktisch.

Aan haar is te zien waarin ze gelooft. In het ontzag voor de Heer heeft ze een kompas ingeschapen gekregen, er is iets dat haar drijft en draagt: uit haar verschijning spreken kracht en waardigheid. Ze spreekt wijze woorden.

Misschien zouden we een nieuwe versie van het gedicht op de sterke vrouw moeten maken. Iedereen, mannen en vrouwen voor zichzelf. Zoekend naar wat past in deze tijd in je eigen leven.

Ik vond er een op internet:

“Een wijze vrouw, wie zal haar vinden?

Zij bewaakt haar grenzen,

laat zich niet overspoelen door verwachtingen,

laat het huis gerust een keer verslonzen,

zij maakt zich vrij door een innerlijke kracht, een innerlijk kompas,

zij wordt niet door plicht en heilig moeten gedreven, want dat houdt zij niet vol,

zij hoeft niet altijd flink te zijn,

zij staat toe dat anderen ook voor haar zorgen,

zij leeft niet alleen van complimentjes,

zij kiest haar eigen weg,

want zij weet: zij heeft wat in huis!

Zij weet: ik ben geschapen naar Gods beeld.”

Het belangrijkste is toch wel dat we durven zijn wie we zijn.

Dat we wegen vinden te zijn wie we zijn.

Ooit in Bijbelse tijden, nu op Papoea, en hier in Den Haag.

Amen

- Muzikaal intermezzo

ANTWOORD

- Lied 'In Christus is noch west noch oost' (Lied 969)
- Dankgebed, voorbeden, Onze Vader, stil gebed
- Collecte

GAAN

- Slotlied: 'O Grote God, die liefde zijt' (Lied 838: 1, 2 en 4)
- Zegen